

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดสาระเกี่ยวกับการศึกษาไว้ในมาตรา 43 ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และ มาตรา 81 ระบุว่า รัฐต้องจัดการศึกษาอบรม และสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยศิลปวิทยาการต่าง ๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาศึกษาวิจัยและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมของชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ . 2543 : 1)

สาระในรัฐธรรมนูญดังกล่าว นำไปสู่การจัดทำพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เพื่อเป็นการปฏิรูปการศึกษาของชาติ พร้อมกับกำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาไว้ในมาตรา 22 ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ฉะนั้น ครูผู้สอนและผู้จัดการศึกษา จะต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้ชี้แนะ ผู้ถ่ายทอดความรู้ ไปเป็นผู้ช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนผู้เรียนในการแสวงหาความรู้จากสื่อ และ แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียนเพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้สร้างสรรค์ความรู้ของตน และในมาตรา 24 ก็ได้ระบุว่า สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และความแตกต่างของผู้เรียน การฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา การให้ผู้เรียนรู้จักประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างสมดุล รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา การส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ และจัดการเรียนรู้ให้เกิดได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อช่วยกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (ทองพูล บุญอึ้ง . 2544 : 37)

ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงมีความจำเป็นสำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่จะต้อง ร่วมกันผลักดัน ส่งเสริม สนับสนุนให้ผลผลิตทางการศึกษามีคุณภาพ ในสถานการณ์ที่โลก เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้เพราะภายหลังจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญ โดยการศึกษาได้เปลี่ยน โจมหน้าไปสู่การจัดการให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม และพัฒนาคุณลักษณะคนไทยที่พึงประสงค์ คือ ดี เก่ง และ มีความสุข โดยเฉพาะเรื่องการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่ง ถือว่าเป็นหลักการที่สำคัญมากของการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (วิเศษ ชินวงศ์ . 2544 : 32) ดังที่ ประเวศ วะสี (2543 : ค) กล่าวว่า หัวใจของการปฏิรูป การศึกษา คือการปฏิรูปการเรียนรู้ หัวใจของการปฏิรูปการเรียนรู้ คือการปฏิรูปจากการยึดวิชา เป็นตัวตั้ง มาเป็นยึดมนุษย์หรือผู้เรียนเป็นตัวตั้งหรือที่เรียกว่าผู้เรียนสำคัญที่สุดและจากแนวคิด การปฏิรูปการเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดประสบการณ์ ให้เด็กจากเดิมที่ครูเป็น ศูนย์กลาง ครูบอกความรู้เป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เด็กได้เรียนรู้อย่างมีความสุขจาก การคิดวิเคราะห์วางแผนการเรียน และมีความหมายชัดเจนแล้วจึงสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ทั้งนี้เนื้อหาและกระบวนการเรียนรู้ที่ใช้เรียนรู้ร่วมกับบุคคลต่าง ๆ โดยเน้นการเรียนรู้ในสิ่งที่ เป็น ความต้องการของผู้เรียน การเรียนรู้จากสิ่งต่าง ๆ ในชุมชนเพื่อความเข้าใจและแก้ปัญหา ของชุมชนได้ (วุฒินันท์ อบอุ่น. 2544 : 2)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 70) กล่าวว่าไว้ว่า ในกระบวนการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด ครูหรือผู้สอนมิได้มีความสำคัญน้อยลง แต่ยังมีความสำคัญ อย่างมาก หรืออาจจะมีมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม เพราะเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ตั้งอยู่บนฐานของ ผลประ โยชน์อันสูงสุดที่ผู้เรียนพึงได้รับตามสิทธิพื้นฐาน ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ โดยเฉพาะ ผู้บริหารสถานศึกษา พ่อแม่ ผู้ปกครองจำเป็นต้องรู้จักคิดค้น สร้างสรรค์ และจัดสภาพการณ์ ที่เอื้ออำนวย รวมทั้งเปิดทางใหม่ ๆ ให้แก่ผู้เรียน ให้เขาได้ค้นพบและรู้จักตัวเอง ดังนั้น ผู้เรียน จะต้องได้ฝึกใช้ปัญญาขั้นสูงกว่าการท่องจำ นั่นคือ การใช้สติปัญญาด้านการรู้จัก วิเคราะห์ สร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหา และสังเคราะห์เป็นสาระความรู้ที่มีความหมายต่อตนเอง

รวมทั้งเกิดทักษะการเรียนรู้ที่มีหลากหลายวิธี เช่น การค้นคว้า อภิปราย ถกเถียง สะท้อนความคิด ลงมือปฏิบัติจริง ทั้งที่ทำงานคนเดียวและทำงานกลุ่ม ซึ่งจะก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่จะร่วมมือช่วยเหลือกันและกัน อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ครูผู้สอนรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล และสนับสนุนให้แต่ละคน วางแผนการเรียนรู้ตามความสนใจและเรียนตามลีลาความถนัดของตนเองได้

จากความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จะเห็นได้ว่า ครูผู้สอนในฐานะผู้มีส่วนรับผิดชอบ โดยตรงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต้องปรับเปลี่ยนบทบาทของตนเองจากผู้จากการเป็นผู้บอกและให้ความรู้โดยตรง มาเป็นผู้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้าในแต่ละรายวิชา ดังที่ สาราญ โอดาคาร (2547 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการดำเนินการจัดการกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการ จัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใน โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และ ขนาดเล็ก โดยรวมและรายด้าน มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการเตรียมตนเอง ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนรู้จักนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ด้านการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนได้สร้างและค้นพบความต้องการด้วยตนเอง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อนันต์ ทิพย์อาสน์ (2548 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2 ซึ่งพบสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทั้งสามด้านคือ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการสอน และ ด้านการประเมินผลอยู่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับ จารุทัศน์ จุลบุรมย์ (2545 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ และพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติกิจกรรมอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีและสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 1 (2549 : 75) ได้ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาในสังกัดแต่ละแห่งมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยสังเกตได้จากที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้ดำเนินการจัดอบรมครูผู้สอน ให้มีความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในวิชาที่ตนเองรับผิดชอบอยู่เสมอ ๆ พร้อมกับแจกเอกสารที่เป็นคู่มือเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้กับครูผู้สอน

ของแต่ละโรงเรียนได้ศึกษาเพิ่มเติมด้วย ส่งผลให้การประเมินผลสัมฤทธิ์ระดับชาติ (National Tests) ประจำปีการศึกษา 2548 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปรากฏ ดังนี้

1. ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์การศึกษาขั้นพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า วิชาภาษาไทย นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับ 42.04 วิชาคณิตศาสตร์ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับ 40.08 และวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ อยู่ในระดับ 47.02

2. ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์การศึกษาขั้นพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า วิชาภาษาไทย นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับ 45.61 วิชาคณิตศาสตร์ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับ 39.14 วิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ อยู่ในระดับ 40.68 และ วิชาภาษาอังกฤษ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ อยู่ในระดับ 31.90

3. ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์การศึกษาขั้นพื้นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า วิชาภาษาไทย นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับ 44.96 วิชาคณิตศาสตร์ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับ 30.73 วิชาสังคมศึกษา นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ อยู่ในระดับ 40.08 วิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ อยู่ในระดับ 38.70 และ วิชาภาษาอังกฤษ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ อยู่ในระดับ 26.35

4. ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์การศึกษาขั้นพื้นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า วิชาภาษาอังกฤษ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ อยู่ในระดับ 29.27

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมจะพบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับคุณภาพพอใช้ แต่เมื่อเปรียบเทียบกับผลสัมฤทธิ์ในปีการศึกษา 2547 ปรากฏว่าโดยส่วนมากมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในรายวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และสังคมศึกษา ซึ่งชี้ให้เห็นว่าครูผู้สอนในสถานศึกษาแต่ละแห่งในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ต่างมีความพยายามในอันที่จะร่วมกันยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ถึงแม้ในบางรายวิชายังต้องได้รับการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้ดีขึ้นก็ตาม

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ส่งผลให้ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับบริหารจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด สนใจที่จะศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของครูผู้สอนซึ่งเป็นผู้มีส่วนรับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนว่าได้ดำเนินการด้วยวิธีการอย่างไร โดยจะศึกษาเปรียบเทียบ

ความคิดเห็นระหว่างครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันว่าจากการที่ได้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา ที่มีสภาพและบริบทต่างกัน ได้มีแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะใดและ ดำเนินการอยู่ในระดับใด เพื่อข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นข้อเสนอแนะสำคัญในอันที่จะนำไปพัฒนา และปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ทั้ง โดยรวมและรายด้าน
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

สมมติฐานการวิจัย

สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างกัน ทั้ง โดยรวมและรายด้าน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัย ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาตามกรอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของ ทิศนา เขมมณี (2542 : 24-25) รวม 3 ด้าน และนำมาใช้เป็นกรอบในการศึกษาปรากฏ ดังแผนภูมิที่ 1 ต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จำนวน 2,747 คน จำแนกเป็น ครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 417 คน ครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 818 คน และ ครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 1,512 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1. 2548 : 4)

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ยึดตามขนาดของสถานศึกษา กำหนดขนาดโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด . 2545 : 43) ได้จำนวน 336 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ขนาดของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จำแนกเป็น 3 ขนาด ประกอบด้วย

3.1.1 สถานศึกษาขนาดเล็ก

3.1.2 สถานศึกษาขนาดกลาง

3.1.3 สถานศึกษาขนาดใหญ่

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูผู้สอน รวม 3 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการสอน และ ด้านการประเมินผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เรียนจากการจัดมวลงประสการณที่หลากหลาย คำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้เรียน และสนองความต้องการของผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยผู้เรียนมีโอกาสเลือกกิจกรรมและได้ลงมือปฏิบัติจริง ประกอบด้วย

1.1 การเตรียมการสอน หมายถึง การวางแผนเพื่อที่จะจัดกระบวนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากระบวนการที่หลากหลายและเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

1.2 การสอน หมายถึง การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้

1.3 การประเมินผล หมายถึง การติดตามผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นไป

2. สภาพการดำเนินงาน หมายถึง การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

3. ครู หมายถึง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 1 ถึง ช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ปีการศึกษา

2548

4. สถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับช่วงชั้นที่ 1 ถึง ช่วงชั้นที่ 4 ตามแนวทางแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ยกเว้น โรงเรียนพระปริยัติธรรมและโรงเรียนเอกชน

5. ขนาดของสถานศึกษา หมายถึง จำนวนนักเรียนที่แต่ละ โรงเรียนมีอยู่ในปัจจุบัน โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานในการแบ่ง ดังนี้

5.1 สถานศึกษาขนาดเล็ก (นักเรียนไม่เกิน 120 คน)

5.2 สถานศึกษาขนาดกลาง (นักเรียนตั้งแต่ 121-300 คน)

5.2 สถานศึกษาขนาดใหญ่ (นักเรียนตั้งแต่ 301 คน ขึ้นไป)

6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หมายถึง เขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขตที่ 1 ซึ่งประกอบด้วย อำเภอเมือง อำเภอสหัสขันธ์ อำเภอร่องคำ อำเภอกมลาไสย กิ่งอำเภอสามชัย และกิ่งอำเภอดอนจาน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัย ไปเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ผู้บริหารสถานศึกษา และ ครูผู้สอนสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปวางแผน พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น